

че въ укоръ на тази система може да се посочи обстоятелството, че на Великитѣ Сили се даваше правото, било по отдѣлно или заедно да интервениратъ, намѣса — която може да гони чисто политически цели. Въ новата система гаранцията е повѣрена на О. Н. Нѣщо повече, въ тѣзи договори е включена една нова клауза, споредъ която спорове, които могатъ да произлезатъ отъ въпроснитѣ гаранции, трѣбва да се изнасятъ за разглеждане предъ Постоянния Международенъ Сждъ. Поради това спорове, които биха се породили, се изземватъ отъ областта на политиката и влизатъ въ областта на юриспруденцията, а това ще улесни добиването на едно безпристрастно решение. Не по-малко интересенъ е и отговора по тоя поводъ на г. Падаревски (гл. *Duparc Fouques J.* стр. 182—184).

Освенъ договора съ Полша последователно Гл. С. и Сдр. Сили сж подписали следнитѣ още договори за малцинствата: съ Чехословашко на 10 Септември 1919 год.; съ Югославия на с. дата; съ Румъния на 9 Декември 1919 год.; съ Гърция на 10 Авг. 1920 год.; съ Армения (чисто положение въ последствие остана неуредено) на 10 Августъ 1920 год. Всички тия договори съ специални резолюции на Съвета на О. Н. сж били поставени подъ закрилата на последното.

Освенъ това въ Сенъ-Жерменския договоръ — за Австрия, това покровителство е прокарано въ чл. чл. 62—69, въ Трианонския — за Унгария въ чл. чл. 54—60, въ Севърския — за Турция (замѣненъ съ Лозанския), въ чл. чл. 140—151, и въ Ньойския — за България въ чл. чл. 495—57.

Нѣкои държави сж сключили помежду си и по-отдѣлно спогодби по уреждане подробноститѣ по прилагане на договоритѣ. Чехословакия и Австрия — договорътъ въ Бърно — отъ 7 Юни — 1920 год., съ една добавъчна Конвенция отъ 23 Августъ 1920 год.; Чехословакия и Полша — договорътъ въ Прага отъ 29 Ноември 1920 год.; Полша и свободния градъ Данцигъ отъ 9 ноем. 1920 год. и специалната спогодба отъ 24 Октомври 1921 год. по изпълнението на тая Конвенция и пр. и пр.

Презъ време на първата сесия на Събранието на Обществото (15 Декември 1920 г.) гласува една резолюция, съ която препоръчва на Балтийскитѣ държави, Кавказъ и Албания да взематъ мѣрки за приложението на главнитѣ принципи на договоритѣ относно малцинствата.

Съветътъ при Обществото преди да разреши въпроса за Аландскитѣ острови (27 Юни 1921 г.) гласува резолюция относно правата на жителитѣ на тия острови. Сжщиятъ на 2 Октомври 1921 г. подписа една декларация относно малцинствата въ Албания. Тя бѣ ратифицирана отъ последната на 17 Февруари 1922 г. и се постави подъ гаранцията на Обществото.

Презъ втората си сесеия Събранието се занима съ подписване на една декларация, съ която Естония, Летония и Литва се задължаватъ да представятъ raporti относно срока за приложение на тѣхнитѣ международни задължения за защитата на малцинствата.

Съ уреждане въпроса за малцинствата въ тия държави се занима и Съветътъ Следъ като изслуша представителитѣ на Литва и Естония, гласува резолюция (28 Юли и Септември 1923 г.), съ който взема актъ отъ декларациитѣ на представи телитѣ на Естония и Литва.

Въпросътъ за малцинствата въ Горна Силезия се уреди на Конференцията на Посланицитѣ и съ едно решение на Съвета на Обществото отъ 20 октомврий 1920 г.

V. *България и въпроса за малцинствата.* Както това е изтъкнато на съответнитѣ мѣста подъ текстоветѣ на чл. 49—57. (Отд. малцинства) още при уреждането на новата си държава, българския законодатель съзналъ голѣмото значение на въпроса за малцинствата освенъ въ основния законъ — Конституцията, а нѣщо повече и въ законодателствата си: гражданско, углавно, административно и пр. и пр. е обезпечилъ напълно тѣхнитѣ права и закрила. Ето защо, българската делегация едновременно съ подписването на М. Договоръ не само по задължението предвидено въ чл. 56 на с. Договоръ, но съ готовность сложи подписа си подъ конвенцията относно свободата на емиграция на малцинствата. Въ съдържанието ѝ България виждаше освенъ урегулирането на доброволното изселване, но и една гаранция за ония свои сънародници, които не ще се изселятъ, а ще останатъ като малцинства, че тѣ не ще бждатъ принуждавани съ сила и тероръ да се изселватъ, а ще се ползватъ най-малко съ елементарнитѣ права за сигурность за живота и имота.